

13.02.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**13 Şubat 2024
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

13 Şubat 2024 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— 20 Aralık 2023 Tarihinde İmzalanan 2014 Yılı Türkiye İçin Ülke Eylem Programına Ait Finansman Anlaşmasına 3 No'lu Zeyilnamenin İmza Tarihinden Geçerli Olmak Üzere Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8175)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) ile Togo Cumhuriyeti, Togo Ulusal Mali Bilgi İşleme Birimi (CENTIF-TOGO) Arasında Karapara Aklama, Bağlantılı Öncül Suçlar ve Terörizmin Finansmanı Hakkında Finansal İstihbarat Değişiminde İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8176)

— 6245 Sayılı Harcırah Kanununun 46 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Uyarınca Yurtdışı Yer Değiştirme Giderinin Mesafeye Göre Değişen Kısmının Hesaplanmasında Esas Alınan Cetvellerin Uygulamaya Konulması Hakkındaki 24/7/1996 Tarihli ve 96/8438 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararına Katmandu ve Oran'a Ait Cetvellerin İlave Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8177)

— Mersin Anamur Alaköprü Sulaması İkmali İş Kapsamında Gösterilen Güzergâhlara İsbet Eden Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8178)

— Çemişgezek (DAP) Projesi Bünyesindeki Tunceli Çemişgezek Cevzlidere Barajı (DAP) İş Kapsamında Belirtilen Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8179)

— Hatay İli, Antakya İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Kamulaştırma Bilgileri Yer Alan Taşınmazların, "Hatay 63. Şube Müdürlüğü Deprem Sonrası Hizmet Binaları ve Tesisleri Yapımı" İş Kapsamında Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8180)

— Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Ülke Genelinde Başlatılan 250.000 Sosyal Konut Projesi Kapsamında Rize İli, Merkez İlçe, Kendirli Beldesi, Düz Mahallesi İnşa Edilecek Sosyal Konutların Yapımı Amacıyla Belirtilen Taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8181)

— Rize İli, Çamlıhemşin İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Fırtına Deresi Etap 1 Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8182)

13.02.24

- Niğde İlinde "Kemerbahçe Atık Su Arıtma Birliği"nin Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8183)
- İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 8184)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 8185, 8186)

ATAMA KARARLARI

- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar Sayısı: 2024/27, 28)

YÖNETMELİKLER

- İletişim Uzmanlığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Benzin ve Naftanın Depolanması ve Dağıtılmasından Kaynaklanan Uçucu Organik Bileşik Emisyonlarının Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türk Silahlı Kuvvetlerinde Bulunan Hayvanların Beslenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Platform Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.'ye Elektronik Para Kuruluşu Olarak Faaliyet Göstermek Üzere Faaliyet İzni Verilmesine İlişkin Karar

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 28/12/2023 Tarihli ve E: 2020/55, K: 2023/228 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 5/10/2023 Tarihli ve 2020/15221 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 5/10/2023 Tarihli ve 2021/936 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 2/11/2023 Tarihli ve 2019/34707 Başvuru Numaralı Kararı

Kırmızı etin fiyatı 40 günde 60 lira arttı

Kırmızı ette fiyat artışı, yeni yılda da durdurulamıyor. Önceki gün kuzu ve dana karkasın kilogramına 20 lira zam geldi. İstanbul Perakendeci Kasaplar Esnaf Odası Başkanı Aydın Tüfekçi, yılbaşında karkas etin kilogram fiyatının ortalama 250 ile 260 TL arasında değiştiğini belirterek, önceki gün gelen zamlarla kuzu karkas etin kilosunun 410 liraya, dananın ise 310 liraya yükseldiğini söyledi.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Et ve Süt Kurumu, kesim fiyatlarını durdurmak için ithalata devam ederken, iç piyasada kesim fiyatları da yükselmeye devam ediyor. Pazar günü yapılan kesimlerde karkas etin kilogramına 20 lira zam geldi. Yılbaşında karkas etin kilogram fiyatının ortalama 250 ile 260 arasında değiştiğini kaydeden İstanbul Perakendeci Kasaplar Esnaf Odası Başkanı Aydın Tüfekçi, önceki gün gelen zamlarla birlikte, son 40 günde 60 lira zamlanarak kuzu karkas etin kilosu 410 liraya, dananın ise 310 liraya çıktığını söyledi.

Kuzu karkas etinin görece daha yüksek seyretmesinin nedeninin 'üreticilerin bu yıl yeterince kuzu çıkmadığını ifade ettiklerini' dile getiren Tüfekçi, birbirlerine mesaj atarak "malınızı kesmeyin" diye uyarılarında bulduklarına dikkat çekti. Geçen yılın ocak ayında dana karkas etin kilosunun 130 lira olduğunu, bugün ise 310 lira kadar yükseldiğini aktaran Tüfekçi, bugün karkas etin bölgelere göre fiyatının değiştiğini ve İstanbul'da fiyatların danada 310, kuzuda 410 liraya yükseldiğini açıkladı. Tüfekçi,

diğer taraftan yurt dışından bu hafta ve önümüzdeki hafta itibarıyla biraz daha yoğun büyükbaş hayvanın geleceğini bildirdi.

“Fiyatlardaki artış da devam ediyor”

Yeni yıl ile birlikte 40 günde 60 lira zam geldiğini ifade eden Tüfekçi, “Normalde bu dönemde süt kuzusu çıkardı ama mal yok diyorlar. Şubat aylarında normalde süt kuzu çıkıyordu ve fiyatlar da biraz gerileme gösteriyordu ama bu yıl yaşanmadı. Fiyatlardaki artış da devam ediyor. Diğer yandan, şu anda bir kilo etin üzerindeki masraf yüzde 25 karkas kemiği, yüzde 30 da personel, işçi gideri, kira, elektrik gideri ve buna ek olarak kilo başına 20 lira da banka komisyonu var. Bunu biz üç yıl önce Ankara’da hesaplamıştık. Aşağı yukarı yüzde 55’e denk geliyor” dedi.

Tüketiciler ucuz etin satıldığı yere yöneldi

En son önceki gün gelen zamlarla karkas etin kilosunun 20 lira arttığını bildiren Tüfekçi, zam öncesinde 290 liraya dana karkas aldıklarını, yeni zamlarla 310 liraya yükseldiğini kaydetti. Kasaplarda kıymanın kilogram fiyatının ise 500 ile 540 lira arasında değiştiğini aktaran Tüfekçi, kuşbaşı etin fiyatı ise ortalama kıyma fiyatlarının 20 lira üzerinde olduğunu belirtti. Yeni gelen zammın da fiyatlara yansıtacağını vurgulayan Tüfekçi, tüketicilerin kasaba fiyat sorduğunu ve et almadan çıktığını söyledi. Tüfekçi, tüketicilerin Et ve Süt Kurumu tarafından zincir marketlere verilen uygun etin satıldığı yerlere yönelmeye başladığını da aktardı.

Süt ve yem desteği verilsin

Et fiyatlarının düşmesi için mutlaka süt üretimi yapan üreticilere destekleme priminin artırılması gerektiğini belirten Aydın Tüfekçi, hayvancılık üretimin devam etmesi için desteklerin önemli olduğunu ifade etti. Bir diğer ikinci unsurun da küçük besicilere yem desteğinin verilmesi olduğunu işaret eden Tüfekçi, “Bu üreticilere süper yem desteği verilsin. Fiyat artışlarının önleyebilmek için küçük işletmelere yem desteği verilmeli. Hayvancılıkta desteklerin önemi çok büyük” dedi.

Yeşil mercimek ithalatında gümrük vergisi sıfırlandı

Yeşil mercimek ithalatında gümrük vergisi 30 Haziran'a kadar yüzde sıfır olarak uygulanacak.

İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Söz konusu karar ile yeşil mercimek ithalatında gümrük vergisi 30 Haziran'a kadar yüzde sıfır oldu.

Ramazan kolisi fiyatları rekor seviyede! Yıllık enflasyon yüzde 300'ü aştı

Ramazan'ın yaklaşmasıyla birlikte marketler ve internet siteleri, geleneksel Ramazan yardım kolilerini satışa sunmaya başladı. Bu sene gıda fiyatlarındaki genel yükseliş, Ramazan kolilerine de yansıdı. Geçen sene 150 TL'ye satılan paket bu yıl 600 TL'ye, 189 TL'ye satılan paket 950 TL'ye, 269 TL'ye satılan paket ise yaklaşık bin 300 TL'ye alıcı buluyor. Fiyatlar incelendiğinde artışın yıllık resmi enflasyonu katladığı ve yüzde 300'ün üzerine çıktığı gözlemleniyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) resmi rakamlarına göre, 2023 yılında tüketici enflasyonu yıllık bazda yüzde 64,77 arttı. Üretici enflasyonu ise yüzde 44,2 oranında yükseldi. Ancak özellikle gıda fiyatlarındaki artış, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamlarının oldukça üzerinde seyretti. Dar gelirli vatandaşlar için satışa sunulan yardım kolilerindeki bir yıllık fiyat artışı da bu fahiş zamları açıkça gözler önüne serdi.

YARDIM KOLİSİ FİYATLARI 4 KAT ARTTI

Ekonomim'in haberine göre, geçen sene 150 TL'ye satılan 12 ürünlü 'Bereket Paketi' bu yıl 600 TL'den, 189 TL'ye satılan 24 ürünlü 'Lezzet Paketi' yaklaşık 950 TL'den, 269 TL'ye satılan 31 ürünlü 'Ziyafet Paketi' yaklaşık bin 300 TL'den satışa sunuluyor. Söz konusu fiyatlar incelendiğinde artışın ortalama yüzde 300'ün üzerine çıktığı görülüyor.

13.02.24

ZEYTİNYAĞI GEÇEN SENE 19 LİRA, BU SENE 69 LİRA

Yardım paketlerinde yer alan bazı ürünlerin fiyatları tek tek incelendiğinde, aynı marka 1 litrelik zeytinyağının geçen sene Ramazan ayı öncesinde 19 liraya satıldığı, bu sene ise 69 lira olduğu, geçen sene 17 liraya satılan aynı marka pirinç bu sene 68 liradan, geçen sene 9 liradan satılan aynı marka un bu sene 33 liradan yine geçen sene 11 liradan satılan aynı marka küp şeker ise bu sene 26 lira perakende olarak satışa sunuluyor.

HURMANIN FİYATI YAKLAŞIK 5 KAT ARTTI

Ramazan ayı sofralarının vazgeçilmez ürünlerinden hurmanın fiyatı da enflasyonun kat kat üstünde satışa sunuluyor. 2023 Ramazan ayı öncesinde kilosu ortalama 90 TL olan Medine hurması, bu sene 420 lira civarındaki fiyatıyla adeta cep yakıyor.

PİDEDE YILLIK ARTIŞ YÜZDE 100'ÜN ÜZERİNE ÇIKACAK

Yine Ramazan'ın sembolü haline gelen ve geçen sene İstanbul'da 300 gramı 10 TL olan sade pidenin fiyatı henüz açıklanmamış olsa 20-25 TL arasında satışa sunulması bekleniyor. Ramazan pidesinde de yıllık artışın yüzde 100'ün üzerine çıkacağı tahmin ediliyor.

ET FİYATLARI DA FİRLADI

Son dönemde fiyatı en çok tartışılan ve artık dar gelirli vatandaşların sofrasına sınırlı ölçüde giren et ise geçen yıla göre fiyatını en çok artıran gıda ürünleri arasında yer alıyor. Buna göre, geçen sene Ramazan ayı öncesi ortalama 140 TL'ye satılan kıyma bu sene ortalama 400 TL'den, geçen sene 170 liraya satılan dana kuşbaşı bu sene 420 TL'den satışa sunuluyor.

Türkiye'de gıda fiyatları tam 42 aydır aralıksız yükselişini sürdürüyor. Bu yükseliş, genel enflasyonu da (TÜFE) geçiyor. Yıllık gıda enflasyonu TÜİK'in açıklamasına göre geçen sene yüzde 72,2'yi bulmuştu.

Akaryakıtta zam geldi! Motorin 43 günde yüzde 19 zamlandı!

Akaryakıtta art arda yapılan zamlar sürücülerin tepkisini çekmeye devam ediyor. Vatandaş yeni yılla birlikte durmayan zamlar nedeni ile zor duruma düşüyor. Öyle ki gece yarısından itibaren motorine yapılan zam pompaya yansıdı. Böylelikle akaryakıt fiyatları tarihi zirveye çıktı.

Türk Lirasındaki değer kaybı ve uluslararası petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar nedeni ile akaryakıt fiyatlarına zam üstüne zam gelmeye devam ediyor.

Dün gece yarısı itibari ile Motorin fiyatına yapılan 2 lira 56 kuruşluk zam pompaya yansıdı.

Güncel fiyatlar ile birlikte, İstanbul'un Avrupa yakasında motorin litre fiyatı 44,29 lira, Ankara'da 45,04 lira, İzmir'de 45,25 lira, Adana'da 45,62 lira, Bursa'da 45,06 lira, Antalya'da 45,79 lira ve Diyarbakır'da 45,89 lira oldu.

ZAM ORANI YÜZDE 19 OLDU

Öte yandan bugün pompaya yansıyan zam ile birlikte 2024'ün ilk gününden itibaren motorin fiyatları yüzde 19 artmış oldu.

Dar tanımlı işsizlik gerilerken geniş tanımlı işsizlik hızlı yükseldi

Kasım ayında yüzde 8.9 olan işsizlik oranı Aralık'ta yüzde 8.8'e geriledi. Bir önceki yılın aynı ayında ise işsizlik oranı yüzde 10.3 düzeyindeydi.

Ali Orhan Yalçınkaya

Kasım ayında yüzde 8.9 olan işsizlik oranı Aralık'ta yüzde 8.8'e geriledi. Bir önceki yılın aynı ayında ise işsizlik oranı yüzde 10.3 düzeyindeydi.

İstihdam oranı bir önceki aya göre 60 baz puan, işgücüne katılım oranı ise 50 baz puan artarak sırasıyla yüzde 48.8 ve yüzde 53.5'e yükseldi. İstihdam 399 bin kişi artarak 32 milyon 56 bin, işgücü ise 387 bin kişi artarak 35 milyon 154 bin kişi oldu. İstihdam oranındaki artışın işgücüne katılımdaki artıştan yüksek olması işsizlik oranının gerilemesinde belirleyici oldu ve böylece işsiz sayısı bir önceki aya göre 12 bin kişi azalarak 3 milyon 98 bine geriledi.

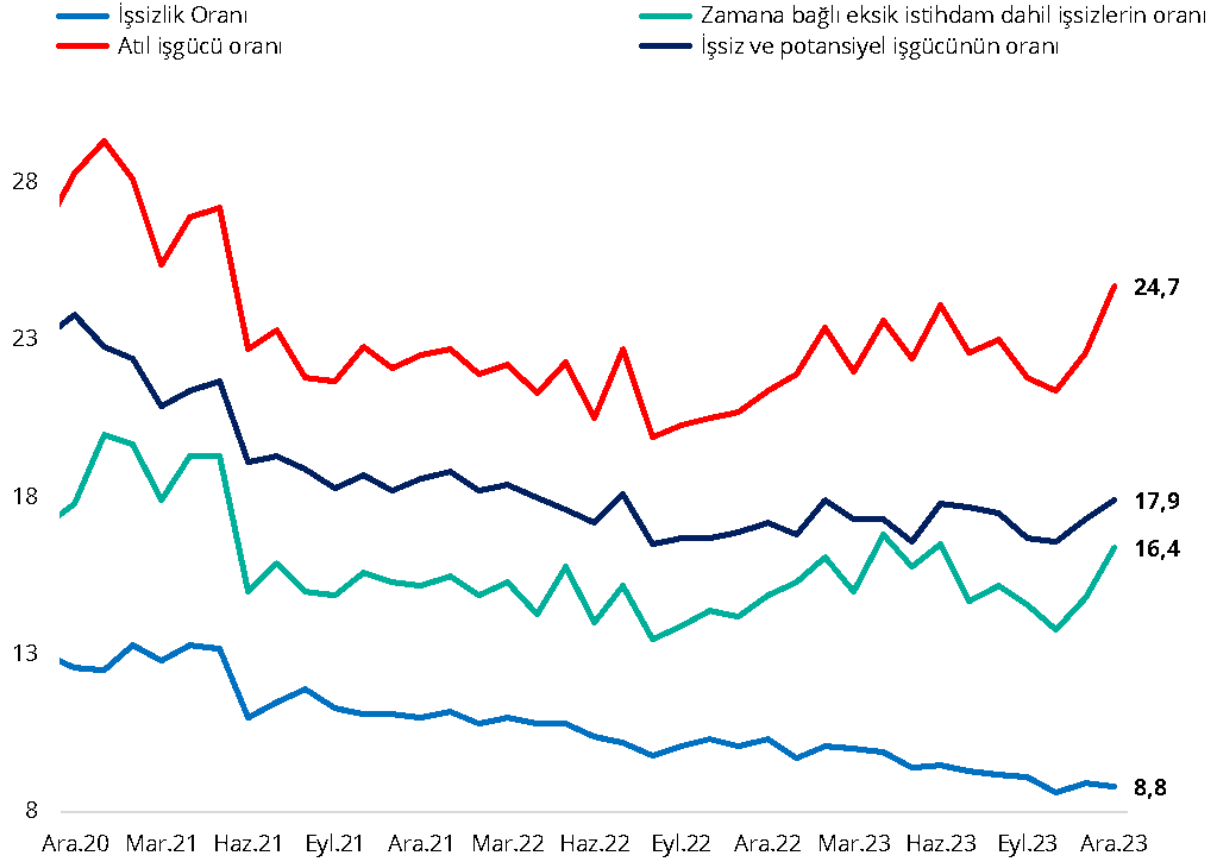
Öte yandan zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı bir önceki aya göre 160 baz puan artarak yüzde 16.4'e yükselirken bu gruptaki işsiz sayısı 2 milyon 667 bin kişi oldu. Potansiyel işgücü ve işsizlerin bütünleşik oranı ise 60 baz puan artarak yüzde 17.9'a yükseldi ve bu gruptaki işsiz sayısı 3 milyon 891 bin kişi oldu.

İşsizler, zamana bağlı eksik istihdam ve potansiyel işgücünün toplamından oluşan atıl işgücü oranı da bir önceki aya göre 210 baz puan artarak yüzde 24.7 ile 2021 Mayıs

13.02.24

ayından bu yana gördüğü en yüksek seviyeye çıkarken, bu gruptaki işsiz sayısı 9 milyon 656 bin kişi oldu.

İşsizlik Göstergeleri (mea, yıllık, %)

Mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre erkeklerde işsizlik oranı bir önceki aya göre 30 baz puan azalarak yüzde 7.1'e gerilerken, kadınlarda 10 baz puan artarak yüzde 12.0'ye yükseldi. Genç nüfusta işsizlik oranının ise bir önceki aya göre 80 baz puan azalarak yüzde 15.5'e gerilediğini görmekteyiz.

Arındırılmamış verilerde de işsizlik oranı bir önceki aya göre 10 baz puan artarak yüzde 8.9'a yükselirken, işsiz sayısı 71 bin kişi artarak 3 milyon 146 bin oldu. İstihdam oranı bir önceki aya göre 20 baz puan artarak yüzde 48.9'a, işgücüne katılım oranı 30 baz puan artarak yüzde 53.7'ye yükseldi.

TÜİK, aylık bazda idari kayıtlara dayalı olarak istihdam verilerinin yanında işbaşımda olanlar, haftalık toplam çalışılan saat ve haftalık ortalama fiili çalışma saati verilerini de açıklamaktadır.

Aralık ayında istihdamdaki 399 bin kişilik artışa karşılık, işbaşımda olan sayısı 751 bin kişi artış kaydetmiştir. Bir önceki ay 43.8 saat olan haftalık ortalama fiili çalışma saatinin 43.7 saate gerilediği izleniyor.

13.02.24

İşsizlik için öncü gösterge olan İş-Kur verileri Aralık ayında işsizlik maaşı alanların sayısının bir önceki aya göre 12 bin 65 kişi artarak 382 bin 258 kişi düzeyinde olduğuna işaret etmişti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksinin (PMI) Ocak ayı sonuçları alt detaylarında istihdam Aralık ayındaki sınırlı artışın ardından yeni yılın ilk ayında yatay seyrederken, on sektörden beşinin çalışan sayılarını artırdığını görmüştük.

İmalat dışı sektörlerde (hizmet, perakende ve inşaat) ise gelecek 3 ayda çalışan sayısına ilişkin olarak beklenti inşaat sektöründe artarken, diğer iki sektörde azalış kaydetmişti.

Sonuç olarak 2024-2026 dönemini kapsayan OVP'de 2023 yılı için işsizlik gerçekleşme tahmini yüzde 10.1 şeklindeydi. 2023 yılı bunun altında tamamlanırken, özellikle yılın son ayında geniş tanımlı işsizlikteki hızlı artışın önümüzdeki aylara ilişkin olarak bir sinyal niteliğinde olduğunu değerlendiriyorum. Nitekim öncü veriler aktivitedeki yavaşlama ve asgari ücretteki artışın işsizlik oranları üzerinde yukarı yönlü riskler oluşturabileceğini düşündürmüştü. Kamu harcamaları ve deprem bölgesindeki inşaat faaliyetleri ise bu durumu dengeleyici faktörler olabilir. OVP'de 2024 yılı için beklenti yüzde 10.3 şeklindedir.

Kurumsal Olmayan Nüfus İşgücü Durumu (bin kişi)	Ara.23	Kas.23	Ara.22	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
15+ Yaştaki Nüfus	65.683	65.637	65.102	46	581
İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus	30.424	30.601	30.292	-177	132
İşgücü	35.259	35.036	34.811	223	448
İşgücü (mea)	35.154	34.767	34.921	387	233
İstihdam Edilenler	32.113	31.961	31.173	152	940
İşsiz	3.146	3.075	3.637	71	-491
İşsiz (mea)	3.098	3.110	3.581	-12	-483
İşsizlik Oranı (Dar Tanımlı, %)	8,9	8,8	10,4	10	-150
İşsizlik Oranı (Dar Tanımlı, mea, %)	8,8	8,9	10,3	-10	-150
Alternatif İşsizlik Oranları					
İşsiz (Zamana Bağlı Eksik İstihdam)	2.667	2.110	1.550	557	1.117
İşsizlik Oranı (Zamana Bağlı Eksik İstihdam, %)	16,4	14,8	14,9	160	150
İşsiz (Potansiyel İşgücü Dahil)	3.891	3.611	2.839	280	1.052
İşsizlik Oranı (İşsiz ve Potansiyel İşgücü Dahil, %)	17,9	17,3	17,2	60	70
İşsiz (Atıl İşgücü)	9.656	8.831	7.970	825	1.687
İşsizlik Oranı (Atıl İşgücü, %)	24,7	22,6	21,4	210	330

Son bir haftada 4 milyar dolar dış kaynak temin edildi

Son dönemde Türkiye'nin yurt dışı borçlanma ihalelerine yönelik artan ilgi; borçlanma faizlerinin düşmesi ve vadelerinin uzamasını sağlayarak uluslararası piyasaların Türk ekonomisine ve uygulanan ekonomi politikalarına duyduğu güveni ortaya koyarken yatırımcı ilgisini de yeniden oluşturdu.

Son bir haftada Eximbank, Türkiye Varlık Fonu (TVF) ve Hazine'nin yurt dışı borçlanma ihalelerinde 4 milyar dolar dış kaynak temin edildi. Toplam talep 23,8 milyar dolar oldu.

8 Şubat'ta Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15 Mayıs 2034 vadeli 3 milyar dolar tutarında bir eurobond ihracı gerçekleştirildi. Söz konusu tahvilin kupon oranı yüzde 7,625, getirisi yüzde 7,875 seviyesinde oldu. İhraca yaklaşık 300 yatırımcı, toplam ihraç tutarının 3 katından fazla talep gösterdi.

Eurobond ihracının ilk getiri beklentisi, yüzde 8,375 seviyesinde piyasaya duyuruldu. Gelen güçlü yatırımcı talebi karşısında gösterge getiride 50 baz puanlık aşağı yönlü revizyon yapıldı ve ihracın nihai getirisi yüzde 7,875 seviyesinde gerçekleşti.

İhracın, son yıllarda yapılan ihraçlarla kıyaslandığında ilk getiri beklentisinden aşağı yönlü yapılan revizyonun en yüksek seviyede gerçekleştiği ihraçlardan biri olduğu belirtilirken yeni yapılan ihracın ABD Hazine tahvil getirisi ile arasındaki farkın (spread) 371 baz puan olduğu, bu farkın Şubat 2020'de gerçekleştirilen ve benzer

13.02.24

vadedeki ABD Hazine tahvili üzerine 298 baz puan ödenen 5 yıl vadeli ihraçtan bu yana en düşük seviyedeki prim farkına işaret ettiği kaydedildi.

Ocak 2023'te yapılan bir önceki 10 yıl vadeli ABD doları cinsi ihraçtaki getiri yüzde 9,750, prim farkı ise (spread) 619 baz puan olurken bu ihraçta gerçekleşen seviyeler (sırasıyla yüzde 7,875 ve 371 baz puan), son dönemde yatırımcıların Türkiye'de uygulanan daha ortodoks ve kural bazlı ekonomi politikalarına artan güvenine işaret ediyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın her fırsatta ekonomi programını sahiplenmesi ve yabancı finansal kuruluşların raporlarında programa yönelik olumlu söylemleri, Türkiye'ye ve uygulanan programa güvenin tekrar tesis edilmesini sağlayarak yatırımcı ilgisini artırdı.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, bir süre önce yaptığı açıklamada, programın sağladığı güvenle Türkiye'nin dış borçlanma maliyetlerini daha da aşağı çekecek çalışmaları sürdürdüklerini kaydetmişti.

Vadenin 2 katına çıkarılmasına karşın gerek getiri gerekse prim farkı belirgin biçimde iyileşti

Öte yandan, Kasım 2022'de 5 yıl vadeli ABD doları cinsi ihracın getirisi yüzde 10, fark ise 561,4 baz puan seviyesinde gerçekleşmişti. Yapılan son ihraca bakıldığında, vadenin 2 katına çıkarılmasına karşın gerek getiri gerekse prim farkının belirgin biçimde iyileştiği görüldü.

Yeni yapılan ihracın yatırımcıya getirisi, Şubat 2022'den bu yana gözlenen en düşük seviyeye işaret etti.

İhracın vadesi 10 yıl 3 ay olup söz konusu vade, Eylül 2021'de yapılan 12 yıl vadeli ihraçtan bu yana Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen en uzun vadeli ihraç niteliği taşıyor.

Son ihraç, son yıllarda yapılan ihraçlar arasında yatırımcılar tarafından en yüksek talep gösterilenlerden oldu.

CDS, 311 baz puan seviyelerinde

28 Aralık 2023'te gözlenen 283 baz puan seviyesi ile Türkiye'nin 5 yıllık kredi risk priminde (CDS) Şubat 2021'den itibaren en düşük seviye kaydedilmişti.

CDS'te yılbaşından bu yana kısmi artış görülmesine karşın ekonomik programa duyulan güvenin etkisi, ekonomi yönetiminin finansal istikrarın korunması için bütüncül bir yaklaşımla çalışmalarını sürdürmesi, TL varlıklara artan talep ve yabancı ilgisinin etkisiyle Türkiye'nin CDS'i tekrar düşüşe geçti.

Türkiye'nin CDS'i, 311 baz puan seviyelerinde seyrediyor.

Emtia piyasası "satış baskısı" çıkamazdan kurtulamıyor

Emtia piyasası, bazı haftalar pozitif seyretmesine karşın ABD Merkez Bankası'nın (Fed) para politikasına ilişkin belirsizlikler, küresel imalat sanayisine ilişkin endişeler ve dolara talebin artmasıyla haftalardır içinde bulunduğu satış baskısından kurtulamıyor.

Emtia piyasasında, geçen hafta düşüş eğilimi hakimdi. Fed Başkanı Jerome Powell'ın para politikasındaki gevşemenin piyasa beklentilerinden daha geç olacağına sinyalini vermesinin ardından diğer Fed yetkililerinin de Powell'ı onaylayan açıklamalarda bulunması emtia piyasası üzerinde satış baskısını artırdı.

Fed Yönetim Kurulu Üyesi Adriana Kugler, enflasyonun ve iş gücü piyasalarının soğumasının faiz indirimini uygun hale getirebileceğini, enflasyondaki düşüş sürecinin duraklaması durumunda politika faizinin daha uzun süre sabit tutulmasının uygun olabileceğini kaydetti.

Boston Fed Başkanı Susan Collins, faiz indirimini desteklemeden önce daha fazla veriye ihtiyaç olduğunu vurgulayarak yıl sonundan önce para politikasında gevşemeye başlanmasının uygun olacağını bildirdi.

Richmond Fed Başkanı Thomas Barkin de enflasyonun üstesinden gelmek için sabırlı olunması gerektiğine dikkati çekerek daha fazla enflasyonist baskının gelip gelmeyeceğinin görülmesi gerektiğinin altını çizdi.

13.02.24

Atlanta Fed Başkanı Raphael Bostic, enflasyonun iyi bir ilerleme kaydettiğini ancak daha gidilecek çok yol olduğunu söyledi.

Dallas Fed Başkanı Lorie Logan da faiz oranlarını ayarlamaya yönelik bir aciliyet görmediğini, enflasyon konusunda güvenin tesis edilmesi gerektiğini belirtti.

Tarım grubunda karışık bir seyir izlendi

Geçen hafta tarım grubunda karışık bir seyir izlendi. Geçen hafta Chicago Ticaret Borsası'nda işlem gören buğday fiyatı yüzde 0,3, mısır yüzde 3,1, soya fasulyesi yüzde 0,4 azalış kaydetti, pirincin fiyatı yüzde 2,6 arttı.

Dolar endeksindeki artışla beraber talebe yönelik endişeler, buğday ve mısır fiyatlarını aşağı yönlü etkiledi.

Intercontinental Exchange'te işlem gören pamuk yüzde 3, kakao yüzde 11,8, şeker yüzde 0,4 değer kazanırken, kahve yüzde 0,4 değer kaybetti.

Kakao ton başına 5 bin 798 dolarla rekor seviyeyi gördü.

Kakao açığının bundan sonra daha fazla artacağına yönelik endişelerle kakao fiyatları zirve tazelemeye devam ediyor. Çin ekonomisine yönelik endişelere karşın ülkede pamuk tüketiminin yoğun bir şekilde devam etmesi de pamuk fiyatlarının artmasına neden oluyor.

Brezilya'da tarım sektöründe danışmanlık hizmeti veren önde gelen kuruluşlarından olan Safras & Mercado'nun 2023/2024'e ilişkin şeker kamışı ezme işlemi tahminini 670 milyon tondan 650 milyon tona düşürmesinden ise şeker fiyatları destek buldu.

Faizler yıl ortasında düşmeye başlayacak

IMF Başkanı Kristalina Georgieva, küresel ekonominin artık yumuşak bir iniş göreceğinden “çok emin” olduğunu, faiz oranlarının da yıl ortasından itibaren düşmeye başlayacağını tahmin ettiklerini söyledi.

Uluslararası Para Fonu (IMF) başkanı Kristalina Georgieva, IMF'nin küresel ekonominin yumuşak iniş yapacağından son derece emin olduğunu ve faizlerin yıl ortasında düşmeye başlayacağını söyledi.

Georgieva Dubai'de düzenlenen Dünya Hükümetleri Zirvesi'nde yaptığı açıklamada, geçen yıl faizlerin görülmemiş hızda artırıldığına dikkat çekerek, "Küresel ekonominin bir süredir hayalini kurduğumuz yumuşak inişi gerçekleştirmek üzere olduğundan son derece eminiz" dedi. Georgieva, ABD gibi önde gelen ekonomilere ilişkin faiz indirimi beklentileri konusunda, "En geç yıl ortasından itibaren faizlerin, enflasyonun geçen yıl izlediği yönde şekillenmesini bekliyorum" dedi.

Covid-19 salgınının ardından umulmadık durumların yaşanması ihtimalini göz önünde bulundurulması gerektiğini de hatırlatan Georgieva, İsrail ile Hamas arasındaki savaşın uzaması halinde bunun çok sayıda ülkenin ekonomisini etkileyeceğini söyledi. Georgieva "Çatışmanın uzun sürmesinden korkuyorum çünkü eğer devam ederse yayılma riski de artar" dedi. Georgieva sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda da güçlülere rağmen küresel ekonominin önünde parlak günler

olduğuna inananlar arasında yer aldığını belirtti.

Georgieva geçtiğimiz günlerde yaptığı başka bir açıklamasında da, küresel ekonominin bir yıl öncesine kıyasla korkulandan daha dirençli olduğunu kanıtladığını ve enflasyonun tahmin edilenden daha hızlı düştüğünü söylemişti. Para politikalarında erken gevşeme riskine karşı uyarılarda bulunan Georgieva, merkez bankalarının erken gevşeme riskinin "biraz geride kalma" riskinden daha yüksek olduğunu ifade etmişti. Georgieva kısa süre önce Washington Post'a verdiği demeçte, Husi isyancıların Kızıldeniz'de gemilere yönelik saldırılarının sigorta ve nakliye maliyetleri üzerinde önemli bir etkisi olduğunu, ancak şu ana kadar küresel ekonomik büyüme beklentilerine ciddi bir biçimde yansımadığını söylemişti. Savaş kaynaklı jeopolitik risklerin fiyatlar üzerinde baskı yarattığını, ancak henüz küresel enflasyon tahminlerini yukarı yönlü değiştirecek kadar olmadığını ifade eden IMF başkanı, "Şimdilik bunun etkileri var, ancak dünya ekonomisi için büyüme tahminlerini önemli ölçüde raydan çıkaracak büyüklükte değil" demişti.

Büyüme tahmini yükseltilmişti

Ocak ayı sonunda Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nu güncelleyen IMF bu raporda da küresel ekonomi üzerindeki bulutların dağılmaya başladığına vurgu yapmış, hız kesen enflasyon ve istikrarlı büyümenin yumuşak inişi mümkün hale getirdiğini belirtmişti. IMF yine de hala risklerin söz konusu olduğuna ve Kızıldeniz krizinin sorun yaratabileceğine dikkat çekmişti.

ABD ve bazı büyük gelişmekte olan ekonomilerin beklenenden fazla dayanıklılık göstermesi ve Çin'deki mali desteğin etkisiyle küresel ekonomik büyüme tahminini bu yıl için yüzde 2,9'dan yüzde 3,1'e yükselten IMF'nin Başekonomisti Pierre-Olivier Gourinchas raporla ilgili olarak yaptığı değerlendirmede, "Bulutlar dağılmaya başlıyor. Küresel ekonomi, enflasyonun istikrarlı bir şekilde düşmesi ve büyümenin devam etmesiyle yumuşak inişe doğru gidiyor, ancak büyümenin hızı yavaş kalıyor ve ileride türbülans da söz konusu olabilir" ifadelerini kullanmıştı.

Financial Times'dan ses getirecek Mehmet Şimşek yorumu

Ekonomi alanında dünyanın önde gelen gazetelerinden Financial Times (FT), Merkez Bankası'ndaki değişimi analiz etti. Yayın Kurulu imzasıyla yayınladığı makalede FT, "Türkiye, yatırımcıların yeni ortodoksiye inancını desteklemeli" başlığını attı. Yazıda Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek'in "istikrar kaynağı" olarak ortaya çıktığını belirtti.

İngiliz **Financial Times**, gazetesi, Hafize Gaye Erkan'ın yerine yardımcısı Fatih Karahan'ın geldiği Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndaki (TCMB) değişimi irdeleyen bir makale yayınladı.

Yayın Kurulu'nun değerlendirmesini içeren yazıda, "Merkez'deki ani istifaya yatırımcının tepkisinin sessiz olmasının ülkenin ekonomik liderliğindeki gerçek gücün Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'te olduğunu gösteriyor" yorumu yer aldı.

Gaye Erkan'ın istifasının kısa süreliğini eski kötü günlere dönüş hissiyatı uyandırdığını belirten FT, "Ancak daha önceki tasfiyelerin aksine, Erkan'ın ayrılışı piyasalarda neredeyse hiç dalgalanma yaratmadı. Bunun nedeni kısmen, yerine geçen ve eski yardımcısı olan Fatih Karahan'ın Pennsylvania Üniversitesi, New York Merkez Bankası ve Amazon'u kapsayan bir geçmişe sahip olması" ifadesini kullandı.

Fatih Karahan'la ilgili Goldmans Sachs'ın kullandığı “saygın” sıfatını da anımsatan **FT Yayın Kurulu**'nun değerlendirmelerinden öne çıkan noktalar şöyle:

Şimşek'in güven verici varlığı

* Ancak piyasalardaki sakin havanın asıl anahtarı, 11 yıl boyunca Erdoğan hükümetinde üst düzey ekonomik görevlerde bulunan ve 2018'de sıkıntılı koşullar altında görevinden ayrılan ve geçen yılki seçimlerden sonra tekrar göreve getirilen eski Merrill Lynch bankacısı Şimşek'in güven verici varlığı.

* Şimşek, tahvillerini satın almak için yabancı yatırımcılara ihtiyaç duyan Türkiye için piyasaların önemli olduğunu biliyor.

* Türk medyasının uğursuz ve komplocu yabancı yatırımcılara ilişkin düşmanca tasviri neyse ki artık eridi. Ayrıca, para birimi çöktüğünde vatandaşların ithal mallarda daha fazla fiyat artışından musdarip olduğunu da biliyor.

* Ekonomi politikasında sürekliliğe ve özellikle enflasyonda istikrara duyulan ihtiyacın farkında.

Şimşek'in omuzlarındaki yük çok fazla

* Merkez Bankası henüz bunu başarmaya yakın değil - yıllık enflasyon hâlâ yüzde 65'e yakın seyrediyor. Yine de fon yöneticileri Şimşek'e bu işi yönetme ve en önemlisi Erdoğan'ı yanında tutma konusunda güveniyor ve yeniden atanmasından bu yana yıllar sonra ilk kez Türk varlıklarına geri dönmeye istekli olduklarını kanıtladılar.

* Şimşek'in Merkez Bankası için seçtiği Karahan, Wall Street analistleri ve yatırımcıları için yeterli bir isim.

* Şimşek'in omuzlarındaki yük çok fazla ve yatırımcılar açısından böylesine yoğun bir kilit adam riski taşıması sağlıklı.

Güvensizlik devam ediyor ama...

* Türkiye'nin ekonomik mekanizmasının üst kademelerinde saygınlığı olan daha geniş bir kadro, Erdoğan'ın ortodoksiye dönüşümünün köklü olduğunun kanıtı olarak oldukça arzu edilir.

* Şimdilik Cumhurbaşkanı ile Batılı fon yöneticileri arasındaki karşılıklı güvensizlik devam ediyor. Yatırımcılar Şimşek'in aralarındaki ikna kabiliyeti yüksek figür olduğuna inanıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: ABD'yle yürütülen F-16 programının olumlu sonuçlanmasından memnunuz

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "ABD ile yürüttüğümüz F-16 programının olumlu sonuçlanmasından memnuniyet duyuyoruz. Türk savunma sanayii artık daha hızlı yol alacaktır." dedi.

Beştepe'de yapılan Kabine Toplantısı sona erdi. 3 saat 15 dakika süren toplantının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan kameraların karşısına geçti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları:

"Turizm gelirimiz bir önceki yıla göre yüzde 17 artarak 54 milyar dolara yükseldi. Ülkemize gelen ziyaretçi sayısı 57 milyon kişiyi buldu. 2024 yılı hedefimiz 60 milyon ziyaretçi 60 milyar dolar gelir.

Önümüzdeki dönemde, ekonomi programımızın müspet yansımalarını, enflasyon başta olmak üzere diğer alanlarda net bir şekilde göreceğiz.

Milli Uzay Programımız kapsamında insanlı uzay misyonunu başarıyla tamamladık. Alper Gezeravcı, ISS'deki deneylerini tamamlayarak ülkemize döndü biz de kendisini kabul ettik. İkinci astronotumuzu da önümüzdeki aylarda yeni deneyler yapmak üzere yörünge altı uçuş için uzaya göndereceğiz.

13.02.24

ABD'nin F-16 kararı memnuniyet verici

ABD ile yürüttüğümüz F-16 programının olumlu sonuçlanmasından memnuniyet duyuyoruz. Türk savunma sanayii artık daha hızlı yol alacaktır.

Önümüzdeki aylarda yapacağımız açılışlarla birlikte 4 ayrı proje kapsamında 34 kilometrenin üzerinde uzunluğa ve 18 istasyona sahip raylı sistemi İstanbul'a kazandıracamız.

İki ay içinde deprem bölgesinde 75 bin konutun teslimini gerçekleştireceğiz. Her ay 15-20 bin konutu teslim edeceğiz. Hedefimiz yıl sonuna kadar 200 bin evi vatandaşlarımıza teslim etmektir.

Mahalli İdareler Seçimlerini, ülkemizi tökezletmenin aracı haline dönüştürme hayali kuranların heveslerini yine kursaklarında bırakacağız.

İsrail'in bu pervasızlığının sebebi, Batılı güçlerin 'tavşana kaç tazıya tut' diyen ikiyezli politikasıdır.

Hitler özentisi Netanyahu yönetimi, 7 Ekim'den beri sürdürdüğü vahşet ve katliam politikasında her gün yeni bir kırmızı çizgiyi aşıyor."

Türkiye'nin hayvan varlığı azalıyor

Ali Ekber YILDIRIM

13 Şubat 2024 Salı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 yılı "Hayvansa Üretim İstatistikleri"ni açıkladı. Açıklanan verilere göre 2023 yılında hem büyükbaş hem de küçükbaş hayvan varlığında büyük düşüş var. Büyükbaş hayvan varlığı son 6 yılın en düşük seviyesine inerken küçükbaş hayvan varlığı ise son 4 yılın en düşük seviyesinde.

Hayvan varlığı 1 yılda 4,3 milyon baş azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre 2022 yılında Türkiye'nin büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı toplam 73 milyon 472 bin 214 bin baş iken 2023 yılında 69 milyon 106 bin 753 başa geriledi. Türkiye'nin toplam hayvan varlığı 4 milyon 365 bin 481 baş azalarak yüzde 5,9 geriledi.

Büyükbaşta son 6 yılın en düşük seviyesi görüldü

Hayvancılıkta ithalat politikası yerli hayvan varlığında büyük düşüşe neden oldu. Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı 2023 yılı "Hayvansa Üretim İstatistikleri"ne göre büyükbaş hayvan varlığı 2018 yılının gerisine düştü. 2018 yılında 17 milyon 220 bin büyükbaş hayvan varlığı olan Türkiye'nin 2023 yılı büyükbaş hayvan varlığı 16 milyon 583 bin başa geriledi. Büyükbaş hayvan varlığı 2017'de 16 milyon 105 bin, 2018'de 17 milyon 220 bin, 2019'da 17 milyon 872 bin, 2020'de 18 milyon 155 bin, 2021'de 18 milyon 23 bin baş olarak açıklanmıştı. 2022'de düşüş sürecine giren hayvan varlığı 17 milyon 23 bin başa düştü. 2023'te ise 16 milyon 583 bin baş ile son 6 yılın en düşük seviyesine indi.

Küçükbaş hayvan sayısı bir yılda yüzde 6,9 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı "Hayvansa Üretim İstatistikleri"ne göre küçükbaş hayvan varlığı 1 yılda yüzde 6,9 azalarak son 4 yılın en düşük seviyesine geriledi. Küçükbaş hayvan varlığında bir yılda 3 milyon 902 bin 340 baş azalma oldu. 2022 yılında 56 milyon 265 bin baş olan küçükbaş hayvan varlığı 2023'te 52 milyon 363 bin başa düştü.

Küçükbaşta son 4 yılın en düşük seviyesi

TÜİK verilerine göre, Türkiye'nin küçükbaş hayvan sayısı 2020 yılında 54 milyon 112 bin, 2021 yılında en yüksek seviye olan 57 bin 519 baş iken 2022'de 56 bin 265 bin başa düştü. 2023'te ise son 4 yılın en düşük seviyesi olan 52 bin 363 bin başa geriledi.

2023 yılında koyun sayısı bir önceki yıla göre yüzde 5,9 oranında azalarak 42 milyon 60 bin baş, keçi sayısı ise bir önceki yıla göre yüzde 11 oranında azalarak 10 milyon 303 bin baş oldu.

Uyarılar dikkate alınmadı

Yıllardır hayvancılıkta yaşanan sorunlara dikkat çekiyor ve önlem alınmazsa, ithalat politikasından vazgeçilmezse hayvancılığın her geçen gün daha kötüye gideceğini uyarıyoruz. Çiğ süt fiyatının düşük olması nedeniyle inek kesiminin artmasına hükümet gözünü ve kulağını kapattı. Uyarıları dikkate almadı.

İthalatın yerli üretime zarar vereceği uyarısı hiç bir zaman dikkate alınmadı. Göreve gelen tarım bakanları ithalatta adeta birbirleriyle yarıştı. Üreticilerin "para kazanamıyoruz, bu işi bırakacağız" feryatlarına kulak verilmedi. Sonuç ortada. Önlem alınmazsa, hayvan varlığı daha da azalacak ve dışa bağımlılık artacak.

Bakanlık yeni yol haritası hazırladı

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı hayvancılık konusuna özel önem verdiklerini belirterek, amaçlarının ithalatı değil anaç hayvan varlığını artırmak ve ihracat yapmak olduğunu söyledi. Yumaklı Pazar akşamı katıldığı bir televizyon programında hayvancılıkla ilgili yeni bir yol haritası hazırladıklarını ve kısa bir süre içinde açıklayacaklarını söyledi. Yumaklı, yeni yol haritasında desteklerin küçük aile işletmelerini daha fazla destekleyeceğini sözlerine ekledi.

Hayvan varlığı neden azalıyor?

Türkiye'nin hayvan varlığının azalması için birçok neden sayılabilir. Ana başlıklarıyla şöyle özetleyebiliriz:

1- İthalat politikası ile yerli üretimin olumsuz etkilenmesi. Yapılan her ithalat içerdeki yetiştiricileri üretimin dışına itiyor.

2- Yem başta olmak üzere girdi maliyetlerinin çok yüksek olması. Türkiye yem üretiminde kullandığı hammaddenin yüzde 60'ını ithalatla karşılıyor.

3- Mera alanlarının amaç dışı kullanılması ve hayvanların otlayacağı alanların daralması. Özellikle Büyükşehir Yasası'ndaki değişikliklerle birlikte bazı illerde köy meraları satıldı. Amaç dışı kullanım arttı.

13.02.24

4- Üretim maliyetleri artarken çiğ süt fiyatının aynı oranda artmaması. Enflasyonu artırıyor gerekçesi ile çiğ süt fiyatının baskı altında tutularak artırılmaması.

5- Bütün zorluklara rağmen üretime devam eden çiftçinin para kazanamaması.

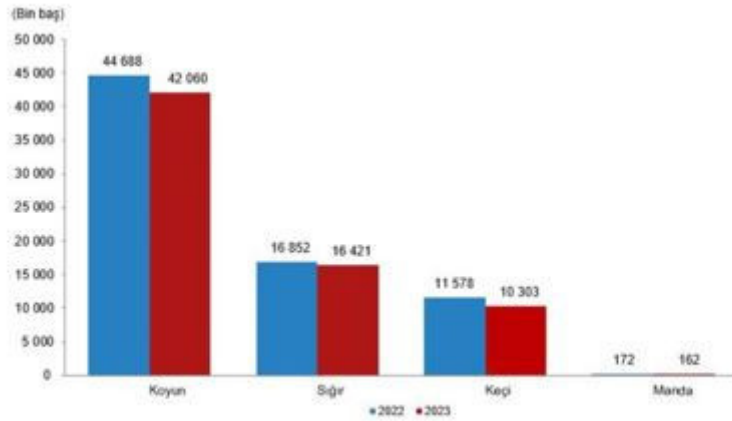
6- Kırsalda nüfusun yaşlanması. Çoban, hayvan bakıcısının bulunamaması. Hayvana bakacak çoban, çiftliklerde işçi bulunamıyor.

7- Hayvancılığın yeterince desteklenmemesi. Verilen desteklerin amacına uygun kullanılmaması.

Hayvan sayıları ve değişim oranları (2022-2023)

	2022	2023	Baş Değişim (%)
Büyükbaş	17,03,791	16,583,005	-2,6
Sığır	16,851,956	16,421,256	-2,6
Manda	171,835	161,179	-5,9
Küçükbaş	56,265,7501	52,363,410	-6,9
Koyun	44,687,888	42,060,470	-5,9
Keçi	11,577,862	10,302,940	-11

Hayvan sayıları, 2022-2023

TÜFE’de elektriğin ağırlığının düşmesi normal

Alaattin AKTAŞ

13 Şubat 2024 Salı

Dilimizde bir söz var ya, “**Adı çıkmış dokuza, inmez sekize**” diye, TÜİK’in durumu da böyle. İnanırcılık bir kez yitirildi mi, güven bir kez kayboldu mu; artık onları yerine koyabilmek çok ama çok zor oluyor; TÜİK’in yaşadığı da bu.

2024 yılının TÜFE ağırlıklarının açıklanmasıyla birlikte bir tartışma koptu...

“TÜİK, madde ağırlıklarını bu yıl yapılacak zamların enflasyona az yansımını sağlayacak şekilde şimdiden ayarlamıştı.”

İddia buydu. Bu iddia, elektriğin TÜFE’deki ağırlığının düşürülmesine bağlıyordu. Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan da geçen hafta enflasyon raporunu açıklarken seçimden sonra elektriğe zam gelebileceğine dönük bir ifade kullanınca adeta **"Tamam işte taşlar yerine oturdu, demek ki tüm hazırlıklar yapılmış"** türü yorumlardan geçilmez oldu.

Elektriğe yüklü zam yapılacaktı ama TÜİK bunun önlemini(!) çoktan almış ve TÜFE’deki ağırlığı buna göre düzenlemişti.

TÜİK’i eleştirelim ama doğru yerden...

TÜİK’e yöneltilen elektriğin ağırlığıyla oynadığı iddiası tümüyle dayanaksız.

Bu iddia, TÜFE’de madde ağırlıklarının nasıl belirlendiğini bilmemekten kaynaklanıyor. TÜFE’de madde ağırlıkları nasıl belirleniyor, özetlemeye çalışalım...

Hanehalkı bütçe anketi bu konudaki en temel veri. Bu ankete dahil olan 15 bin hanenin tüketim verileri esas alınarak bir sepet oluşturuluyor. Yalnızca bu anket değil, göz önünde bulundurulmuş başka veriler de var. Detaylar TÜİK’in TÜFE verilerinin metaverisinde anlatılıyor.

13.02.24

Diyelim yıldan yıla tüketimdeki yeri ve önemi hiç değişmeyen bir kalem var, o da elektrik olsun.

Bir hane düşünün, her yıl aynı miktarda elektrik kullanıyor. Peki bu durumda elektriğin TÜFE'deki ağırlığının sabit kalması mı beklenmeli? Hayır!

2023 yılı başına dönelim. Toplam harcama 100, elektriğin ağırlığı da örneğin yüzde 10 olsun. 2023 yılı bittiğinde enflasyon yüzde 65, yani artık harcamamız (ya da herhangi bir hanenin harcaması) 100 liradan 165 liraya çıktı. Ama 2023 yılında elektriğe hiç zam gelmemiş, ödediğimiz tutar hala 10 lira. Şu durumda elektriğin 2023 için 100 lirada 10 lira olan payını 2024 için 165 lirada 10 lira olarak güncellemek durumundayız.

Bu hesaba göre elektriğin payı yüzde 10'dan yüzde 6'ya düşer. Elektriğin fiyatı 2023 yılında sabit kalmak bir yana bir de gerilemişse, ki geçen yıl öyle oldu, 2024 için dikkate alınacak pay daha da azalır.

Elektrikte olan bundan ibarettir.

Elektriğin TÜFE'de geçen yıl yüzde 3.58 olan payı bu yıl yüzde 1.76'ya inmiştir.

Yukarıda verdiğim örneği gerçek değerlere uygulayarak bu köşede 6 Şubat'ta anlatmıştım, tekrarda yarar var:

“2023 başında 100 lira olan harcamanın 3.58 lirası elektriğe ayrılıyordu. Geçen yıl elektrik fiyatları ortalama olarak yüzde 13.4 aşağı çekildi. 2024 başına gelindiğinde toplam harcama yüzde 65 artışla 165 liraya çıkmıştı ama elektriğe ödenen 3.58 lira yüzde 13.4'lük indirimin etkisiyle 3.10 liraya geriledi. İşte 3.10 liranın toplam 165 lira olan harcamadaki payı da 1.88 liraya indi. TÜİK'in açıkladığı ağırlık da zaten yüzde 1.76; aradaki küçük fark kullanıma ilişkin diğer etkenlerden kaynaklandı.”

Sorgulanması gerekenler başka

Elektriğe, üstelik yanlış bir yaklaşımla odaklanmak, başka gerçeklerin gözden kaçırılmasına yol açıyor.

Örneğin akaryakıtın ağırlığı da çok fazla olmasa da düştü. Üstelik akaryakıt fiyatlarındaki artış genel artışın üstünde. Yani çok zam geldi de tüketim mi azaldı, bu düşünün nedeni o mu, buna bakmalı.

Örneğin doğalgazın ağırlığı da geriledi. Hani geçen yıl mayısta sıfır fiyat uygulanmış ve sonrasında bu mayısa kadar sürmek üzere aylık 25 metreküplük sübvansiyon kararı alınmıştı ya, bu düşünün nedeni o mu? Doğalgazın fiyatında gerçekten bir ucuzlama var mı, yoksa TÜİK'e göre yüzde 18'lik ucuzlama o 25 metreküplük sübvansiyon uygulamasına ilişkin fiyatlama tercihinin bir sonucu mu? Hem o

sübvansiyon bitecek, o zaman ne olacak, düşürülmüş bu ağırlık gerçeği yansıtmaktan uzak kalmayacak mı?

Şebeke suyunun fiyatında geçen yıl genel artış oranı olan yüzde 65'e çok yakın düzeyde, yüzde 60 artış oldu. Peki artık vatandaşın su kullanımı azaldı mı ki şebeke suyunun TÜFE'deki ağırlığı geriledi?

Yani, elektrikteki ağırlık düşüşü yapılanın en normal. Dolayısıyla yanlış yere odaklanıp asıl yanlışları gözden kaçırmamak gerek!

TÜFE ağırlıklarındaki temel değişiklikler

Grup numarası	Grup tanımı	TÜFE'deki ağırlık (%)			2023 fiyat değ.(%)
		2024	2023	Fark	
Ağırlığı en fazla olan on grup					
07113	Otomobil (Benzinli)	7,0774	5,1058	1,9716	71,63
11101	Yiyecek hizmetleri	6,0166	5,7152	0,3013	101,11
04111	Gerçek kira	5,0638	4,5298	0,5340	108,58
07220	Kişisel ulaştırma araçlarının yakıt ve yağları	3,7412	3,8215	-0,0803	73,91
02201	Sigaralar	3,4860	3,2673	0,2187	72,79
01171	Sebze (patates ve bazı yumru bitkiler hariç)	2,6284	2,1280	0,5005	84,03
04521	Şehir gazı ve doğalgaz	2,5724	2,8871	-0,3147	-18,33
03122	Kadın giyim	2,2925	2,1060	0,1865	35,30
01122	Dana eti	2,2781	2,0222	0,2558	134,21
08300	Telefon ve telefaks hizmetleri	2,1948	2,1579	0,0369	63,89
Ağırlığı en çok düşen beş grup					
04510	Elektrik	1,7589	3,5815	-1,8226	-13,42
12130	Kişisel bakımda kullanılan ürün ve eşyalar	1,9150	2,3191	-0,4042	38,91
04410	Su (şebeke suyu)	1,8486	2,2409	-0,3924	60,06
04540	Katı yakıtlar	0,8422	1,1866	-0,3444	22,36
04521	Şehir gazı ve doğalgaz	2,5724	2,8871	-0,3147	-18,33
Ağırlığı en çok artan beş grup					
07113	Otomobil (Benzinli)	7,0774	5,1058	1,9716	71,63
04111	Gerçek kira	5,0638	4,5298	0,5340	108,58
01171	Sebze (patates ve bazı yumru bitkiler hariç)	2,6284	2,1280	0,5005	84,03
01125	Kümes hayvanları eti	1,4199	1,0973	0,3226	83,60
07111	Dizel motorlu araçlar	1,3995	1,0845	0,3149	75,09

Mahfi Eğilmez: Türkiye'de 'paradan para kaybetme' dönemi başladı

Ekonomist Mahfi Eğilmez, Türkiye'de artık 'paradan para kazanma' döneminin bittiğini, 'paradan para kaybetme' döneminin başladığını söyledi. Eğilmez, sorunu yüksek enflasyona bağladı.

Mahfi Hoca, Türkiye'de yaşanan yüksek enflasyon girdabında geçmişte olduğu gibi 'paradan para kazanma' döneminin bittiğini, artık 'paradan para kaybetme' döneminin başladığını söyledi. Eğilmez'in yaptığı hesaplamalara göre, geçen yıl parasını banka mevduatına yatıran bir kişi, **eksi yüzde 27 faiz** aldı.

Bankadan kredi çekenlerin ise karlı olduğuna dikkat çeken Mahfi Hoca, blogunda yazısında şu detaylara dikkat çekti:

"Yakın zamana kadar çok yaygın kullanılan bir söylem vardı: **“Paradan para kazanmak.”** Sanırım önce siyasetçiler kullanmaya başladı bu söylemi sonra bütün topluma yayıldı. Bu söylemle kastedilen şey parasını bir üretim işinde kullanmak yerine mevduata yatırıp faiz elde etmeyi tercih etmektir. Ekonomi bilimi açısından tamamen boş bir söylemdi bu aslında. Çünkü parayı eğer **yastık altına döviz, altın** vb. formlarında saklamamışsanız bir üretim işinde kullanmanızla bankaya mevduat olarak yatırmanız arasında bir fark yoktur.

Banka mevduatları zarar etti

Banka, o parayı yemez, yırtmaz, yok etmez. Ya üretim yapmak isteyen ya da tüketim için kullanmak isteyen birisine kredi olarak vermek zorundadır. Aksi takdirde zarar eder. Krediyi üretim amacıyla alan üretim yaparak ekonomiye katkıda bulunur. Tüketim amacıyla alan da harçayarak talebi artırır, bir süre sonra talep artışı arzın da artmasına yol açar. Yani bankaya yatırılan para bir yandan sahibine faiz kazancı sağlarken bir yandan da **üretim – tüketim – üretim** zinciri yoluyla üretim artışı yoluyla ekonomiye katkı sağlar. Bu zincirde faiz geliri elde edilmesi reel faizin (yani enflasyondan arındırılmış faiz gelirin) pozitif olmasına bağlıdır.

Eğer bankaların mevduata verdiği **faiz**, enflasyonun altındaysa o zaman negatif reel faiz söz konusu olur ve tasarruf sahibi bir getiri elde edemez hatta kayba uğrar. Her ne kadar **reel faiz** hesabı asıl olarak bugünkü nominal faiz ile gelecekteki (beklenen enflasyonu) esas alırsa da biz aynı formülü kullanarak bir yıl öncesinden bugüne gelen yapıya bakalım. Formülümüz şudur:

13.02.24

Şubat 2024'de Gerçekleşmiş Reel Faiz = $(1 + \text{Şubat 2023'deki Nominal Faiz}) / (1 + \text{Şubat 2024'deki Enflasyon}) - 1$

Şubat 2023'de bankaların verdiği nominal faiz yüzde 20 idi. Bugünkü enflasyon da yüzde 65 olduğuna göre bu değerleri yerlerine koyalım:

Şubat 2024'de Gerçekleşmiş Reel Faiz = $\{(1 + 0,20) / (1 + 0,65)\} - 1 = - 0,27$

Vatandaşlar parasını koruyamadı

Buna göre parasını bir yıl önce bankaya mevduat olarak yatıran kişi, yüzde 27 eksi faiz almış yani satın alma gücünü enflasyona göre koruyamamış demektir. Bir başka ifadeyle paradan para kaybetme olgusu yaşamıştır. Bu dediklerimizi sayılara dökelim. **2023 Şubat başında 100 TL**'sini bankaya yüzde 20 faizle bir yıllığına yatıran bir kişi düşünelim. Bu kişi 2024 Şubat başında bankadan anapara **+ faiz olarak 120 TL** alacak demektir. Aynı dönemde enflasyon yüzde 65 olduğuna göre bu kişinin eline geçen paranın değeri şöyle hesaplanabilir:

$\{(1 + 0,20) / (1 + 0,65)\} \times 100 = 72 \text{ TL.}$

Demek ki bu kişi bir yıl önce 100 TL olan satın alma gücü yerine bugün (faiz aldığı halde) yalnızca 72 TL'lik satın alma gücüne sahiptir. Yani satın alma gücünün **yüzde 28'ini** kaybetmiştir.

Buna karşılık aynı tarihte aynı bankadan kredi almış bir kişinin durumu farklıdır. 2023 Şubat ayında bankadan yüzde 30 kredi faiziyle bir yıl vadeli 100 TL kredi alan ve bu parayla 100 TL değerinde bir mal satın alan kişi 2024 Şubat ayında bankaya faiziyle birlikte 130 TL ödeyecek demektir. Satın aldığı malı fiyatı enflasyon nedeniyle 165 TL olmuşsa bu malı kredi kullanarak almak suretiyle **100 TL yerine (130 - 65 =) 65 TL'ye** almış olmaktadır.

Bu durum bize bankaya para yatıranın zararlı, bankadan kredi kullananın kazançlı çıktığını açık biçimde gösteriyor.

Tasarruf sahiplerinden borçlulara servet aktarımı oldu

Burada kullandığımız enflasyon verileri **TÜİK**'in verileridir. Bunların yerine gerçeğe çok daha yakın olan **ENAG** verilerini koyduğumuzda durum çok daha feci çıkacaktır.

Paradan para kazanmanın paradan para kaybetmeye dönüşmesi son üç yılın olgusudur. Enflasyonun hızla yükselmesi, buna karşılık faizlerin ve kurun baskılanması böyle bir olgunun ortaya çıkmasına yol açmış bulunuyor.

Bu uygulamanın sonucu tasarruf sahibinden borçlulara servet aktarımı olarak kaşımıza çıkıyor."

Abdulkadir Selvi

Suud fuarında Otokar, Atatürk fotoğrafı açtı mı

BAŞLIKTA yer alan soruya aranızdan “Otokar, bırakın Atatürk fotoğrafını açmayı, standın bir köşesinde Atatürk büstü bile koymuştur” yanıtını verecekler çıkacaktır.

Söz konusu Suudi Arabistan olunca, bir de üstüne üstlük fuar Riyad’da yapılıncı Ali Koç’un Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Otokar’la ilgili soruya ben de aynı cevabı vermek isterdim. Zaten bu sorunun cevabını merak ettiğim için Riyad’daki Savunma Fuarı’nı mercek altına aldım.

SÜPER KUPA MAÇI

Bu merakımın nereden kaynaklandığını az çok tahmin etmişsinizdir. 29 Aralık’ta Riyad’da Fenarbahçe ve Galatasaray Süper Kupa maçı oynayacaktı. Cumhuriyet’in yüzüncü yılı olması nedeniyle sosyal medyada maçın Suudi Arabistan’da oynanmaması yönünde kampanya başlatılmıştı. Fenerbahçe Divan Kurulu maçın Riyad’da oynanmaması yönünde karar almıştı.

ERDOĞAN İSTİYOR ALGISI

Tartışmalar kısa sürede farklı bir mecraya taşınmış, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Suud yönetimine jest yapmak istemesi nedeniyle iki takımımız iktidarın baskısıyla Süper Kupa maçını Riyad’da oynamak zorunda bırakılıyor gibi bir hava oluşturulmuştu.

ERDOĞAN SICAK BAKMAMIŞ

Oysa eski milli futbolcularımızdan Rıdvan Dilmen’in tanıklığı ile Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, maçın Suudi Arabistan’da oynanmasına sıcak bakmadığı ortaya çıkmıştı. Erdoğan’ın, Mehmet Ekşi’ye, “Bu iş nereden çıktı” diye sorduğu anlaşılmıştı. Oysa algı tam tersi yöündeydi.

ALİ KOÇ SUUDİ ARABİSTAN’A SICAK BAKMIŞ

13.02.24

Futbol Federasyonu Başkanı Mehmet Büyükekşi Azerbaycan, Almanya, İngiltere, Katar ve Suudi Arabistan'ı önermiş. İngiltere ve Almanya teklife sıcak bakmamış. Azerbaycan para veremeyeceğini bildirmiş ama maçın oynanmasını istemiş. Ali Koç, Katar yerine Suudi Arabistan'a sıcak bakmış. Kendisi de katıldığı bir televizyon programında bunu itiraf etti.

TAKIMLAR RİYAD'DA

Ağustos ayından itibaren devam eden tartışmalar hiç yaşanmamış gibi takımlarımız maçı oynamak için Riyad'a gitti. Maçın oynanacağı 26 Aralık Cuma günü öğleden sonra binlerce taraftar stadyumda yerini almaya başladı. Maç Riyad'da oynanacaktı ama provokasyonun ilk sinyalleri Türkiye'den verilmeye başlandı. 'Şeriatçı Suud rejiminin İstiklal Marşımızın okunmasına, Türk Bayrağı'nın açılmasına izin vermediği, takımlarımızın da bunu protesto ederek maça çıkmayacakları' haberleri yayılmaya başladı. Maç saati yaklaşırken Riyad'da bir hareketlilik başladı. Fenerbahçe Başkanı Ali Koç, maça Atatürk tişörtü ve "Yurta Sulh Cihanda Sulh" yazan pankartlarla çıkacaklarını bildirdi. Ali Koç, Atatürk baskılı tişörtleri Türkiye'den hazırlatıp götürmüş. Galatasaray ise bu teklifle Suudi Arabistan'da karşılaşınca o da geri kalmamak için Atatürk'lü tişörtlerini Riyad'da bastırmak zorunda kalmıştı. Galatasaray da, "Ne Mutlu Türküm diyene" pankartını seçmiş.

SÜPER KUPA KRİZİ

Suud yönetimi daha önce mutabık kalınan hususların yerine getirileceğini belirtip Atatürk tişörtüyle maça çıkılmasına izin vermedi. Sonucunu biliyorsunuz. Süper Kupa maçı, süper krize dönüştü.

TÜRKİYE SUUDİ ARABİSTAN İLİŞKİLERİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tanımıyla "28 Şubatvari oyunlar oynanması" nedeniyle Riyad'daki maç oynanmadı. Ali Koç'un neden olduğu krizin Türkiye ile Suudi Arabistan arasındaki ilişkilere zarar verme tehlikesi doğdu.

NEDEN ANLATTIM

Bunları sadece üzerinden uzun bir süre geçtiği için anlatmadım. Türkiye ile Suudi Arabistan ilişkileri Kaşıkçı cinayetinden sonra bozulmuştu. Bu durum ticari ilişkilerimize de yansımıştı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın seçimleri kazandıktan sonra ilk ziyaretini Suudi Arabistan'a yapmasıyla birlikte ilişkilerimiz düzeldi. Ali Koç'un neden olduğu krizin gelişmekte olan ilişkilere zarar vermesinden endişe edildi.

KOÇ GRUBUNUN SUUDİ ARABİSTAN'LA İLİŞKİLERİ

Oysa başta Tüpraş olmak üzere Koç grubunun da Suudi Arabistan'la yüksek hacimli ticari ilişkileri bulunuyor. Bir süre önce Ali Koç'un Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Otokar'ın Suudi Arabistan'a 500 milyon dolarlık zırhlı araç satışıyla ilgili görüşmeler

13.02.24

yaptığını yazmışım. Otokar, ayrıca Riyad'da düzenlenen Savunma Sanayii Fuarı'na da katıldı.

OTOKAR RİYAD'DA SAVUNMA FUARINDA

4-8 Şubat tarihleri arasında Riyad'da düzenlenen "World Defense Show"a aralarında Aselsan, Havelsan, Tusaş, Roketsan, Baykar, FNSS, BMC ve Otokar'ın da bulunduğu 63 Türk firması katıldı. Otokar, geniş bir alanda ürettiği zırhlı araçlar başta olmak üzere savunma sanayisi ürünlerini sergiledi. Anlaşmalar yapmak için çaba gösterdi. Dilerim başarılı olmuşlardır. Netice itibarıyla Otokar, Türkiye'nin bir ticari değeridir.

28 Şubatvari süreçlerin nasıl başlatıldığını iyi bilen biri olarak benim üzerinde durduğum nokta, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da belirttiği gibi, Süper Kupa maçı üzerinden 28 Şubatvari bir havanın yaratılmak istenmesi.

HAKAN FİDAN'IN SORUSU

Süper Kupa krizinin yaşandığı gece Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, olayın iki ülke ilişkilerine zarar verecek bir krize dönüşmesine izin vermeyen devlet adamlarımızdan biriydi. Hakan Fidan hem Dursun Özbek'e hem Ali Koç'a telefonda, "Türk Silahlı Kuvvetleri'nden yetişmiş birisi olarak siz benden daha mı Atatürkçüsünüz?" diye soruyor. Dört dörtlük bir soru.

ALİ KOÇ'A SORULAR

Söz konusu Suudi Arabistan olunca Ali Koç'a bazı sorular sormak kaçınılmaz oldu.

1- Ali Koç, Riyad'daki fuarda Otokar'ın standında çerçeveli Atatürk fotoğrafı bulundurdunuz mu?

2- Suudi Arabistan'daki fuarda Otokar görevlilerinin Atatürk resimlerinin yer aldığı tişörtleri giymelerini zorunlu kıldınız mı?

3- Otokar standında "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" pankartı açtınız mı?

Savunma Sanayii Fuarı, Otokar ve Atatürk resimleri ne alaka diyenler çıkabilir. Peki Süper Kupa maçı ve Fenerbahçe olunca niye ne alaka denilmiyor?

Esfender KORKMAZ

13 Şubat 2024 / 00:01

Mevduatta enflasyonun serap etkisi

2024 Ocak ayında, finansal yatırım araçlarının reel getiri oranları açıklandı. Yalnızca altın yüzde 6,93 reel getiri sağladı. Diğer tüm finansal yatırım araçları reel kayıp getirdi.

En yüksek reel kayıp ise; Devlet iç borçlanma senetlerinde yüzde eksi 54,73 ve mevduatta eksi 30,88 oldu.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ TÜFE'YE GÖRE YILLIK YÜZDE REEL GETİRİ ORANI		
	NOMİNAL GETİRİ	REEL GETİRİ 2024
MEVDUAT FAİZİ (Brüt)	13,95	-30,88
BİST 100 ENDEKSİ	52,08	-7,75
DOLAR	60,11	-2,88
EURO	62,08	-1,69
KÜLÇE ALTIN	76,28	6,93
DİBS	-25,37	-54,73
TÜFE	64,86	

Enflasyonun serap etkisi;

1980 öncesi enflasyon yüzde 80 idi. Tanıdığım birisi yüzde 20 faizle borç para verdiğini övünerek bana anlatmıştı. Sen de eğer yüzde 80 altında faiz alırsan batarsın dedim, gerçekten de battı.

Faiz derken, reel faizi konuşmak gerekir. Faizin iktisadi etkilerini reel faiz belirler. Nominal faiz enflasyonu da barındırır. Nominal faizin enflasyondan arındırılmış haline "Reel faiz" denilir.

Merkez Bankası Gösterge Faizi yüzde 45'tir. Bu oran beklenen TÜFE'nin altındadır. Bazıları enflasyona bakmadan faizler arttı diye TL'ye dönmek istiyor. Gerçekte reel faizler artmadı, halen reel faiz oranı eksi değerdedir. 6 ay sonrasına kadar eksi reel faiz seviyesinde kalacaktır.

13.02.24

Haziran ayında yıllık TÜFE oranı yüzde 60'tan düşük olmaz. Çünkü;

Bir... Seçim ekonomisi her durumda toplam talebin artmasına ve TÜFE'nin artmasına neden olur.

Dahası geçen sene 2023 Haziran ayına kadar aylık TÜFE düşük gerçekleşti.

Şubat: 3,15

Mart: 2,29

Nisan: 2,39

Mayıs: 0,04

Haziran: 3,02 oldu.

2023 Haziran'dan sonra aylık TÜFE, daha yüksek Temmuz'da yüzde 9,49 ve Ağustos'ta yüzde 9,09 oldu. Bu sene 2024 Haziran'a kadar aylık enflasyon oranları, 2023 aylık TÜFE oranlarının üstünde çıkar.

Bu şartlarda, şimdi TL mevduat hesabı açanlar için bankalar ortalama yüzde 51 faiz veriyor.

Bu durumda, Ocak ayı başında bankaya 100 TL yatıranın altı ay sonra eline 25,5 TL nominal faiz geçecektir. Yani 6 ay sonra, yatırdığı 100 lira anapara ve artı faiz olarak eline 125,5 lira geçecektir. 2024 ilk 6 ayında 6 aylık TÜFE oranı da tahminen yüzde 36 olacaktır. Bu durumda reel faizi hesaplırsak;

Reel faiz = $(1 + \text{Nominal faiz}) / (1 + \text{TÜFE}) - 1$ x 100'dür.

Reel faiz = $(1,255 / 1,36 - 1) \times 100 = -7,7$ 'dir.

Yani mevduata 100 lira yatıranın altı ay sonra alacağı reel faiz eksi yüzde 7,7'dir. Başka bir ifadeyle mevduat sahibinin 100 lirasının satın alma gücü 6 ay sonra 93,3 liraya gerileyecektir.

BİST 100 Endeksi'nde bir yıllık reel getiri oranı eksi 7,75 oldu.

İMKB 100 Endeksi sonradan artmaya başladı, ocak ayında eksi getiri şubat sonunda reel getiriye döner.

DİBS (Devlet İç Borçlanma Senetleri) reel getiri oranı eksi 54,73 oldu.

Devlet tahvili, devletin 1 yıldan uzun vadeli borçlanma ihtiyaçlarını karşılamak için çıkarılan borçlanma senetleridir. [Hazine ve Maliye Bakanlığı](#) tarafından çıkarılır. Merkez Bankası ve hazine zaman zaman bankalara tahvil almak mecburiyeti getiriyor. Eksi reel faiz vererek, aynı zamanda vergi benzeri bir getiri elde etmiş oluyor.